

Piezīmes par papildinājuma tehniskās pārbaudes kritērijiem

Taksonomijas 4. vides mērķu un klimata mērķu no taksonomijas mežsaimniecības viedokļa:

Eiropas Komisijas ierosinātie Taksonomijas tehniskās pārbaudes kritēriji ir jāizvērtē ne tikai no ilgtspējīga finansējuma un informācijas atklāšanas viedokļa, bet arī no ES Klimata likuma (projekts), ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas 2030. gadam, ES Meža stratēģijas 2030. gadam (projekts) un citu ES politiku viedokļa.

Visi šie dokumenti atsaucas uz ES taksonomiju.

ES taksonomija ir ilgtspējīgu saimniecisko darbību klasifikācijas sistēma, kuras satvars nākotnē tiks paplašināts. To atspoguļo Eiropas Komisijas apņemšanās nākotnē pārskatīt ES taksonomijas sākotnējo mērķi un rūpīgi izvērtēt tās piemērotību, samērīgumu un ietekmi uz atbilstības izmaksām, pirms to integrēt citās politikas jomās.¹ Tādējādi Tehniskās skrīninga kritēriju projekta novērtējums, kas apliecina taksonomijas ilgtspējību 6 vides mērķiem, ir jāveic ļoti rūpīgi un ārpus pašreizējās taksonomijas darbības jomas.

Dokumenta autoru apgalvojumi, ka dokumenta saturs ir zinātniski pamatots un rūpīgi apsvērts attiecībā uz mežsaimniecības regulējumu, ir vērtējami pretrunīgi. Aprakstošajā daļā par mežsaimniecības un mežizstrādes ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām šī ietekme ir novērtēta negatīvi. Dokumentā nav minēts, ka, pamatojoties uz zinātnes atziņām, dažādās valstīs ir atšķirīga ilgtspējīgas mežsaimniecības prakse, kas samazina mežsaimniecības un mežizstrādes ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un veicina tās uzlabošanu. Piemēram, mežsaimniecība Latvijā, tāpat kā citviet Ziemeļeiropā, ir balstīta uz dabisko traucējumu imitēšanu un dažāda vecuma mežaudžu struktūras veidošanu.

Nozīmīga loma tajā ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai cilvēka veidotos (kultivētos) mežos, kur bioloģiskā daudzveidība ir pozitīvi atkarīga no mežsaimnieciskās darbības. Meliorācijas meliorācijas nozīme šajā valstī arī atšķiras no Centrāleiropas un Dienvideiropas valstīm, kur klimats ir sausāks. Eiropas Komisijas Meža un dabas darba grupa 2021. gada ziemā uzklusēja un apkopoja dalībvalstu viedokļus par labai tuvas

mežsaimniecības metodēm un mērķiem. Diemžēl šis darba grupas rezultāti nav atspoguļoti Taksācijas tehniskās skrīninga kritēriju dokumenta projektā. Ierosinātie kritēriji taksācijas tehniskajai pārbaudei neatbilst ilgtspējības principiem, un tie ir jāpārskata, ņemot vērā šādus aspektus.

Sekojošu iemeslu dēļ:

1. Deleģētajā dokumentā kopumā nav ņemtas vērā reģionālās atšķirības.

Eiropas Savienībā pastāvošās klimata un zemes seguma atšķirības.

2. Vienotajā pieejā pilnībā ignorēti Eiropas Ziemeļvalstu zinātnieku secinājumi par mežsaimniecības, kā arī meliorācijas nozīmi ziemeļu reģionā gan klimata ietekmes mazināšanā, gan bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā. Šajā ziņā noteikumi dažādiem Eiropas Savienības reģioniem būtu jāvērtē atšķirīgi.

2. Dokumentā pieejamo atsauču analīze liecina par vienpusīgu pieeju kritēriju pamatošanai, atlasot publikācijas, kas atbilst autoru ierosinātajām sākotnējām tēzēm, ignorējot publikācijas un viedokļus, kas tās neatbalsta.

Piemēram, priekšlikums pārskatīt meža klasifikācijas un meža apsaimniekošanas metodes ... Ierosinātais mežu iedalījums (eksotisko sugu stādījumi, vietējo sugu stādījumi un dabai tuvi meži) lielā mērā neatbilst reālai zinātniski pamatotai mežsaimniecības praksei un mežu bioloģiskās daudzveidības klasifikācijas sistēmai.

3. Ierosinātie tehniskās skrīninga kritēriji ir līdzīgi saimnieciskās darbības norādījumiem, kas ierobežo meža īpašnieka brīvību un labas prakses ieteikumu piemērošanu.

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzības un atjaunošanas tehniskajiem skrīninga kritērijiem būtu jānosaka mērķrādītāji, un tie nebūtu jāsaprot kā saimnieciskās darbības instrukcijas. Šāda pieeja nav pieņemama brīvā tirgus apstākļos un pārkāpj zemes īpašnieku tiesības noteikt meža apsaimniekošanas mērķus un nosacījumus:

1. Kritērijs: Bioloģiski vērtīgo teritoriju nodrošināšana - faktiski nozīmē esošo bioloģiski vērtīgo teritoriju izslēgšanu no saimnieciskās aprites,

pieņemot, ka cilvēka ietekme var būt tikai negatīva. Šādai autoru pieejai nepieciešams zinātnisks pamatojums, to nevar vispārināt.

2. Nosakot atbilstošus sliekšņus augstas bioloģiskās daudzveidības ainavu veidošanai vai saglabāšanai meža teritorijās, tiek īstenota formāla, pēc būtības nezinātniska pieeja ...

3. Meža struktūras, funkciju un sastāva noteikumi nav vienādi piemērojami visiem Eiropas mežiem, ņemot vērā sugu un augsnes daudzveidību, kā arī klimatiskos apstākļus. Ierosinātā sistēma nav zinātniski pamatota un ir pretrunā ar meža ekoloģijas principiem.

4. Nav saprotams aizliegums būvēt jaunas meliorācijas sistēmas Ziemeļeiropā, kur nokrišņu daudzums pārsniedz iztvaikošanas spēju. Šādas prasības ievērošana samazinās mežsaimniecības efektivitāti un meža īpašnieku ienākumus.

5. Augsnes aizsardzības prasības neatbilst mežsaimniecības principiem, jo faktiski aizliedz augsnes sagatavošanu pirms apmežošanas.

6. Aizliegums būvēt jaunus ceļus nav zinātniski pamatots. Šādu regulējumu nedrīkst attiecināt uz visu Eiropas Savienību.

Eiropas taksācijas prasības ir jāizvērtē kontekstā ar citām Eiropas Savienības politikām.

Kritēriji 6. vides aizsardzības mērķa "Aizsardzība un atjaunošana" tehniskajai pārbaudei.

Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas" apvienojumā ar 1. mērķa "Klimata pārmaiņu mazināšana" un 2. mērķa "Pielāgošanās klimata pārmaiņām" kritērijiem nopietni ietekmēs Latvijas ekonomiskās attīstības iespējas mežsaimniecības un ar to saistītajās nozarēs, būtiski palielinās ražošanas izmaksas un samazinās nozares ieguldījumu Latvijas ekonomikā. Paredzams straujš darbavietu samazinājums nozarē, negatīva ekonomiskā izaugsme un sociālās spriedzes pieaugums Latvijas reģionos.